

Pankkivaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen esityksestä sijoitusrahastolaiksi sekä laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 11 päivänä joulukuuta 1986 pankkivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 238 sijoitusrahastolaiksi sekä laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Valiokunta on pyytänyt esityksestä valtiovarainvaliokunnan lausunnon, joka on tämän mietinnön liitteenä.

Valiokunta on käsitellyt tämän asian yhteydessä eduskunnan 7 päivänä joulukuuta 1983 pankkivaliokuntaan lähettämän ed. Mattilan ym. lakialoitteen n:o 182/1983 vp. sijoitusyhtiölainsäädännön muuttamisesta, ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi sekä eduskunnan 17 päivänä kesäkuuta 1983 pankkivaliokuntaan lähettämän ed. Jaatisen ym. toivomusaloitteen n:o 498/1983 vp. sijoitusyhtiölainsäädännön aikaansaamisesta.

Asian johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Pekka Laajanen ja vanhempi hallitussihteeri Olli Paaja valtiovarainministeriöstä, ylijohtaja Jussi Linnamo pankkitarkastusvirastosta, pääjohtaja Martti Enäjärvi ja osastopäällikkö Oscar Wilder patentti- ja rekisterihallituksesta, kauppatieteen tohtori Timo Airaksinen Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksesta, toimitusjohtaja Pertti Kukkonen Pellervon taloudellisesta tutkimuslaitoksesta, esimies Pekka Korpinen Työväen taloudellisesta tutkimuslaitoksesta, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, apulaisjohtaja Tuomas Hinttula Osuuspankkien Keskusliitosta, toimitusjohtaja Kalevi Kauniskangas Suomen Säästöpankkiliitosta, johtaja Pauli Heinilä Postipankista, varatoimitusjohtaja Simo Kärävä Kansallis-Osake-Pankista, johtaja Christer Ekman Suomen Yhdyspankista, toimitusjohtaja Matti Mäenpää Helsingin Arvopaperipörssistä, puheenjohtaja Jarmo Leppiniemi Osakesäästäjien Keskusliitosta, osastopäällikkö Henrik Räihä Teollisuuden Keskusliitosta, toimitusjohtaja Tapio Vasara Pienteollisuuden Keskusliitosta, johtaja Pekka Lahikainen Vakuumusyhtiöiden Keskusliitosta, talouspoliittinen si-

hteeri Antero Tuominen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja osastonjohtaja Iikko B. Voipio Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta. Lisäksi Akavalle ja Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitolle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi.

Hallituksen esityksen pääasiallinen sisältö

Hallituksen esityksen mukaan sijoitusrahastolla tarkoitetaan pääasiallisesti osakkeista ja muista arvopapereista koostuvaa rahastoa, jonka omistavat siihen sijoittaneet henkilöt ja yhteisöt.

Sijoitusrahastotoimintaa saa harjoittaa vain rahastoyhtiö, joka on saanut valtiovarainministeriöltä toimiluvan. Rahastoyhtiölle, jonka perustaminen ei ole yleisen edun vastainen, on annettava toimilupa. Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään miljoona markkaa ja aina vähintään yksi prosentti rahastoyhtiön hallinnassa olevien sijoitusrahastojen yhteenlasketusta pääomasta.

Rahastoyhtiön hallituksessa on oltava vähintään kuusi jäsentä, joista rahasto-osuuden omistajat valitsevat vähintään kolmanneksen. Rahastoyhtiö edustaa omissa nimissään rahasto-osuuden omistajia ja toimii näiden puolesta sijoitusrahastoa koskeissa asioissa sekä käyttää sijoitusrahastossa olevaan omaisuuteen liittyviä oikeuksia.

Rahastoyhtiö voi perustaa yhden tai useamman sijoitusrahaston. Jokaisella sijoitusrahastolla on oltava säännöt, jotka vahvistaa pankkitarkastusvirasto. Sijoitusrahasto on ilmoitettava merkittäväksi pankkitarkastusvirastossa pidettävään sijoitusrahastorekisteriin. Rahastoyhtiön toimintaa valvoo pankkitarkastusvirasto.

Sijoitusrahasto ei ole oikeushenkilö, eikä se voi toimia itsenäisesti, vaan sen hallintoa ja toimintaa hoitaa rahastoyhtiö. Sijoitusrahastoon kuuluva omaisuus on pidettävä erillään rahastoyhtiön

omaisuudesta. Rahastoon kuuluvaa omaisuutta ei saa ulosmitata rahastoyhtiön velasta lukuun ottamatta sellaista velkaa, joka on otettu sijoitusrahastotoimintaa varten pankkitarkastusviraston luvalla. Rahasto-osuuden omistajat eivät myöskään vastaa henkilökohtaisesti sijoitusrahastoa koskevista velvoitteista.

Sijoitusrahastoon varoja sijoittaneella on oikeus rahasto-osuuteen. Rahasto-osuuksien on oltava keskenään samansuuruiset, ja niiden on tuotettava yhtäläiset oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. Rahasto-osuuden arvo on sijoitusrahaston arvo jaettuna liikkeellä olevien rahasto-osuuksien lukumäärällä. Rahasto-osuuksien arvo on laskettava kunakin arkipäivänä. Sijoitusrahastoon kuuluville arvopapereille määrätään arvo niiden markkina-arvojen mukaan.

Pääsäännön mukaan sijoitusrahaston viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisen voiton ja rahaston muun vapaan pääoman yhteismäärästä vähennettynä taseen osoittamalla tappiolla on enemmän kuin puolet jaettava rahasto-osuuden omistajille.

Rahasto-osuuden omistajien yhteisesti päätettävät asiat ratkaistaan rahasto-osuuden omistajien kokouksessa. Lakiehdotuksen mukaan kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat rahasto-osuuden omistajien edustajien valitseminen rahastoyhtiön hallitukseen ja rahasto-osuuden omistajia edustavan tilintarkastajan valitseminen sekä rahasto-osuuden omistajia yhteisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan korvausvaatimuksen esittäminen ja kannteen nostaminen.

Lukuun ottamatta perhe- ja perintöoikeudellisia saantoja ulkomaalainen tai ulkomainen yhteisö taikka niin sanottu vaarallinen suomalainen yhteisö ei saa omistaa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia.

Rahastoyhtiön on pidettävä rekisteriä kaikista rahasto-osuuksista. Rekisteri on pidettävä rahastoyhtiössä jokaisen nähtävänä.

Sijoitusrahaston varat on sijoitettava lakiehdotuksen 36 §:ssä säädettyihin kohteisiin. Helsingin Arvopaperipörssissä noteerattuihin kotimaisiin arvopapereihin voidaan sijoittaa rajoituksetta. Muihin luotettavalla tavalla noteerattuihin kotimaisiin arvopapereihin saadaan sijoittaa enintään 20 prosenttia sijoitusrahaston arvosta, mikäli noteeraus on tapahtunut julkisilla ja säännöllisesti toimivilla markkinoilla. Muihin kuin edellä mainitulla tavalla noteerattuihin kotimaisiin arvopapereihin saadaan sijoittaa enintään viisi prosenttia sijoitusrahaston arvosta. Ulkomaisiin arvopa-

pereihin saadaan sijoittaa yhteensä enintään 20 prosenttia ja saataviin kotimaisilta pankeilta enintään 15 prosenttia sijoitusrahaston arvosta. Maksuvalmiuden turvaamiseksi vaadittaessa maksettavien saatavien määrä kotimaisilta pankeilta on kuitenkin oltava vähintään viisi prosenttia rahaston arvosta.

Sijoitusrahastojen vaikutusvallan rajoittamiseksi ehdotetaan, että rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja saman yhtiön osakkeisiin enintään 20 prosenttia koko yhtiön osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Toisaalta sijoitusten keskittymisen välttämiseksi ehdotetaan, että saman antajan arvopapereihin voidaan sijoittaa rahaston varoja enintään kymmenen prosenttia rahaston arvosta.

Sijoitusrahastoon kuuluvat arvopaperit ja muut varat on säilytettävä yhdessä tai useamassa säilytyspankissa. Säilytyspankin tehtävänä on hoitaa rahaston rahaliikennettä rahastoyhtiön antamien ohjeiden mukaan. Säilytyspankkina voi toimia ainoastaan liikepankki, säästöpankki, osuuspankki tai Postipankki.

Lakiehdotuksessa on myös tilintarkastusta ja tilinpäätöstä sekä korvausvelvollisuutta koskevat säännökset ja rangaistussäännökset.

Lisäksi hallituksen esitykseen sisältyy sijoitusrahastolain johdosta tehtävät muutokset eräisiin muihin lakeihin.

Aloitteiden pääasiallinen sisältö

Lakialoitteessa n:o 182/1983 vp. ehdotetun sijoitusyhtiölainsäädännön tarkoituksena on perusedellytysten luominen sijoitusyhtiöiden toiminnalle. Ehdotus sijoitusyhtiölaiksi sääntelee toisaalta sijoitusyhtiön ja toisaalta sijoitusyhtiön osakkaiden oikeudet ja velvollisuudet. Sijoitusyhtiön tehtävä olisi hankkia varoja yleisöltä ja sijoittaa nämä varat osakkeisiin, obligaatioihin tai muihin arvopapereihin. Sijoitustoimintaa varten tarvittavat varat sijoitusyhtiö hankkisi laskemalla liikkeeseen haltijaosakkeita, jotka myytäisiin yleisölle. Sijoitusyhtiö olisi velvollinen lunastamaan osakkeet takaisin, jos haltijaosakas niin haluaa. Osakesäästäjät saisivat tuoton sijoittamilleen varoille joko sijoitusyhtiön jakamana osinkona tai osakkeittensa arvonnousuna.

Toivomusaloitteessa n:o 498/1983 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi välittömästi toimenpiteisiin sijoitusyhtiölainsäädännön aikaansaamiseksi.

Valiokunnan kannanotot

Pankkivaliokunta on ottanut käsittelyn pohjaksi hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset.

Valiokunta on muuttanut 36 §:n 1 momentin 3 kohtaa siten, että muihin kuin Helsingin Arvopaperipörssissä tai muulla luotettavalla tavalla julkisilla ja säännöllisesti toimivilla markkinoilla noteerattuihin kotimaisiin arvopapereihin voidaan sijoittaa viiden prosentin sijasta enintään kymmenen prosenttia sijoitusrahaston arvosta.

Muutoksella pyritään siihen, että sijoitusrahastojen kautta kanavoituisi ehdotettua enemmän riskirahoitusta erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin niiden pääomarakenteen parantamiseksi.

Lakiehdotuksen 43 §:n mukaan rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsemien tilintarkastajien lisäksi vähintään yhden tilintarkastajan ja hänen varamiehensä on oltava rahasto-osuuden omistajien valitsema. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitaan, että rahasto-osuuden omistajat ovat oikeutettuja mutta eivät velvollisia valitsemaan oman tilintarkastajansa. Valiokunta oikeakseen yksityiskohtaiset perustelut tältä osin lakitekstin mukaiseksi.

Tässä yhteydessä valiokunta vielä huomauttaa,

että 36 §:nkään perustelut eivät kaikilta osin vastaa lakitekstiä.

Valiokunta suhtautuu myönteisesti vapaaehtoista yhteissijoitustoimintaa harjoittavan kerhon pienimuotoiseen sijoitustoimintaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää tällaisten kerhojen toimintaedellytykset.

Valtiovarainvaliokunnan lausuntoon viitaten pankkivaliokunta edellyttää hallituksen saattavan sijoitusrahastolain voimaan siten, että sijoitusrahastotoimintaan ja -säästämiseen liittyvät verolait voidaan saattaa voimaan samanaikaisesti sijoitusrahastolain kanssa. Lisäksi valiokunta edellyttää, että sijoitusrahastotoiminnan kustannuskehitystä ja kilpailukykyä muihin sijoitusmuotoihin verrattuna tarkoin seurataan ja että tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi.

Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarkoituksenmukaisena ja esittää,

että hallituksen esitykseen sisältyvät toinen, kolmas, neljäs, viides, kuudes ja seitsemäs lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Sijoitusrahastolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku**Yleiset säännökset****1—6 §**

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku**Rahastoyhtiön perustaminen****7—11 §**

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku**Rahastoyhtiön hallinto****12—15 §**

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku**Sijoitusrahasto****16—33 §**

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku**Rahastoyhtiön sijoitustoiminta****34 ja 35 §**

(Kuten hallituksen esityksessä)

36 §

Sijoitusrahaston varat on sijoitettava välittömästi seuraaviin kohteisiin:

(1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) muihin kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin kotimaisiin arvopapereihin, yhteensä enintään

määrä, joka vastaa 10 prosenttia sijoitusrahaston arvosta;

(4—6 kohta kuten hallituksen esityksessä)
(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

37—39 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 luku

Säilytyspankki

40—42 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Tilintarkastus ja tilinpäätös

43—50 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 luku

Sijoitusrahastotoiminnan luovuttaminen ja lopettaminen

51—56 §

Kuten hallituksen esityksessä)

9 luku

Erinäiset säännökset

57—73 §

Kuten hallituksen esityksessä)

Lisäksi valiokunta ehdottaa,

*että lakialoitteeseen n:o 182/1983 vp.
sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.*

Edelleen valiokunta ehdottaa,

*että toivomusaloite n:o 498/1983 vp.
hylättäisiin.*

Helsingissä 4 päivänä helmikuuta 1987

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Knuuttila, jäsenet Junnila (osittain), Jyrkilä, Maijala, Norrback,

Pohto ja Söderström sekä varajäsenet Aaltio, A.-L. Jokinen (osittain) ja Saari.

Vastalause

Hallituksen esitys sijoitusrahastolaiksi (n:o 238) on johdonmukainen seuraus hallituksen harjoittamasta politiikasta sallia maassamme valtava keinottelu. Tämä hallituksen esitys on yksi lisääskel siihen suuntaan, jossa keinottelijoita suositaan erilaisella lainsäädännöllä. Viimeksi hallitus esitti eduskunnan hyväksyttäväksi osakkeiden verotusarvojen alentamisen 80 prosenttiin tämän saman politiikan osana.

Suomeen on parissa vuodessa syntynyt laajat harmaan rahan markkinat, jossa tällä hetkellä eräiden tietojen mukaan kiertää yli 30 miljardia markkaa. Tämä summa on lähes kymmenen prosenttia maamme vuotuisesta bruttokansantuotteesta.

Lisäksi osakemarkkinat ovat räjähdysmäisesti kasvaneet. 1980-luvulla pörssin vuosivaihto on 23-kertaistunut. Viimesyksyinen hallituksen esi-

tys omaisuustulovähennyksen korottamisesta 5 200 markkaan suosii keinottelua. Hallitus on myös sallinut 3 500 miljoonan markan pääomaviennin ulkomaille, mistä osa viedään ulos keinottelutarkoituksessa.

Kaiken tämän toteamisen jälkeen on käsittämätöntä, että hallitus edelleen haluaa suosia keinottelijoita. Valtaosa Suomen kansasta ei tarvitse sijoitusrahastoja. He käyttävät rahansa ruokaan, asumiseen ja muuhun tavalliseen elämään liittyvään kulutukseen. Se pieni määrä, joka jää osalle tätä kansan valtaosaa, on talletettu pankkileille. Hallituksen esityksen tarkoituksena on pienelle hyvätuloliselle vähemmistölle luoda järjestelmä. Samalla tämä järjestelmä voi aiheuttaa

tehokkaan markkinoinnin kautta, että hyväuskoi-set kansalaiset sijoittavat rahastoihin varoja, joiden kohtaloon tällaisessa toiminnassa aina liittyy riskejä, ja rahojen menettämisen mahdollisuus.

Demokraattisen Vaihtoehdon eduskuntaryhmä katsoo, ettei keinottelutaloutta maassamme tule sallia ja ettei tällaisia lakeja tulisi hyväksyä, joilla keinottelun mahdollisuuksia edelleen laajennetaan.

Edellä olevan perusteella ja viitaten myös ed. Rosnellin ym. valtiovarainvaliokunnan lausuntoon jättämään eriävään mielipiteeseen, esitän,

että hallituksen esitykseen sisältyvät kaikki lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 4 päivänä helmikuuta 1987

Sten Söderström

EDUSKUNNAN
VALTIOVARAINVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

27 päivänä tammikuuta 1987

Lausunto n:o 5

Pankkivaliokunnalle

Pankkivaliokunta on 8 päivänä tammikuuta 1987 päivätyssä kirjelmässä pyytänyt valtiovarainvaliokunnalta lausunnon hallituksen esityksestä n:o 238 sijoitusrahastolaiksi sekä laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Valtiovarainvaliokunta on käsitellyt asiaa lähinnä siltä osin kuin lakiehdotuksilla on elinkeinopoliittisia vaikutuksia tai kysymyksen tulevat hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten aiheuttamat muutokset verolainsäädäntöön.

Lakiehdotuksen 37 §:n mukaan rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnassaan olevien sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin enintään 20 prosenttia osakeyhtiön koko osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Toisaalta sijoitusrahaston varoja saa sijoittaa saman antajan arvopapereihin yhteensä enintään kymmenen prosenttia sijoitusrahaston arvosta. Lakiehdotuksen 14 §:n mukaan sijoitusrahastoon kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä päättävät rahasto-osuuden omistajien valitsema rahastoyhtiön hallituksen jäsenet hallituksen kokouksessa enemmistöpäätöksellä.

Valiokunta, joka on tarkastellut asiaa lähinnä elinkeinopoliittisen päätöksenteon kannalta, pitää tärkeänä seurata, millä tavalla sijoitusrahastoon kuuluvien osakkeiden tuottamaa äänioikeutta käytetään. Mikäli äänioikeuden käytön havaitaan johtavan haitallisiin vääristymiin päätöksenteossa, niiden ehkäisemiseksi on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä seurata, saavatko pienen ja keskisuuren teollisuuden yritykset sijoitusrahastojen kautta kaipaamaansa riskipääomaa, kuten lakiehdotuksen eräänä tavoitteen on.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan on sijoitusrahaston kautta tapahtuva arvopaperisäästäminen tarkoitus saattaa verotuksellisesti samaan asemaan kuin suora arvopaperisäästäminen. Yhtäläisen verotuskohtelun toteuttaminen

edellyttää useiden verolakien muuttamista. Hallitus on katsonut, että on tarkoituksenmukaista, ettei kyseisten verolakien muuttamisesta anneta esitystä käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen yhteydessä, vaan vasta sen jälkeen, kun sijoitusrahastolainsäädännön voimaantuloajankohta on eduskuntakäsittelyn yhteydessä varmistunut.

Sijoitusrahaston kautta tapahtuvan arvopaperisäästämisen saattaminen verotuksellisesti samaan asemaan kuin tavallinen osakesäästäminen edellyttää hallituksen esityksen perusteluiden mukaan käytännössä sitä, että rahasto-osuuden omistajan rahastosta saama voitto-osuus olisi hänen veronalaista tuloaan samalla tavoin kuin osinko on osakkeenomistajan tuloa. Voitto-osuus oikeuttaisi niin ikään tulo- ja varallisuusverolain 32 a §:ssä tarkoitettuun omaisuustulovähennykseen. Rahasto-osuus olisi omistajan veronalaisia varoja. Rahasto-osuuden luovutusvoittoja verotettaisiin samojen säännösten mukaan kuin osakkeiden luovutusvoittoja. Rahasto-osuuden myynnistä tulisi niin ikään suorittaa leimaveroa samalla tavoin kuin osakkeiden myynnistä. Sijoitusrahastoa ei verotettaisi niistä tuloista ja varoista, joista edellä esitetyn mukaisesti verotetaan rahasto-osuuden omistajia. Hallituksen esityksen perusteluissa katsotaan, että koska sijoitusrahastojen tuloverojen tuotto todennäköisesti olisi käytännössä olematon tai sängen vähäinen ja kun sijoitusrahastotoiminta lisäksi olisi tarkassa viranomaisvalvonnassa, olisi tarkoituksenmukaisinta vapauttaa sijoitusrahastot kokonaan verotuksesta. Sijoitusrahastoon sen toiminnan turvaamiseksi jätetystä jakamattomasta voitosta verotettaisiin rahaston osakkaita samalla tavoin kuin osakeyhtiöön jätetystä tällaisesta voitosta eli rahasto-osuuden mahdollisen myynnin yhteydessä.

Hallituksen esitykseen sisältyy liitteenä edellä selostettuja muutoksia tarkoittavat lakiluonnokset. Valtiovarainvaliokunta pitää sinänsä välttämättömänä, että ehdotuksen liitteenä olevien kaltaiset lait säädetään tuleviksi voimaan saman-

aikaisesti sijoitusrahastolainsäädännön kanssa. Valtiovarainvaliokunta ei kuitenkaan katso voivansa tässä vaiheessa antaa yksityiskohtaista ja tarkkaa lausuntoa itse luonnostelluista lakiehdotuksista. Lakiehdotusten yksityiskohtainen sisältö onkin käsiteltävä erikseen asiaa koskevan hallituksen esityksen pohjalta.

Valiokunta pyydettyinä lausuntonaan kunnioittaen esittää,

että pankkivaliokunta ottaisi edellä esitetyn huomioon laatiessaan mietintöä käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen ja jäsenet Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tenhiä-

lä, Tikka ja Vainio sekä varajäsenet Hietala, Jokela, Järvenpää, Lahti-Nuuttila, Manninen, Rusanen, Sasi, Savolainen ja Vepsäläinen.

Eriävä mielipide

Sijoitusrahastolaki liittyy yhtenä osatekijänä keinottelutalouteen. Hallituksen esityksen tarkoituksena on järjestellä niiden ihmisten asioita, jotka ansaitsevat sijoittamalla rahaa. Tarkoituksena on kehittää arvopaperi- ja sijoitusmarkkinoita. Edun keräisivät ne, joilla on sijoitettavaa. Voittoja keräisivät myös sijoitusrahaston varoja hoitavat rahoitusyhtiöt eli pääasiassa pankit. Hallituksen esitys ei takaisi sijoitusrahastoon sijoittaville pien-säästäjille sananvaltaa rahojen sijoittamisen ohjaamisessa. Päätösvalta rahamarkkinoilla säilyisi edelleen pankeilla.

Lakia perustellaan sillä, että saataisiin uutta rahaa tuotannollisen toiminnan edistämiseen ja siten työllisyyden parantamiseen. Ei kuitenkaan ole voitu esittää mitään perusteita sille, että sijoitusrahaston kautta tulisi esimerkiksi työllisyyden edistämiseen uutta rahaa. Kyseessä on vain rahan pyörittämisen uudet pelisäännöt.

Lakiesitystä perustellaan myös sillä, että sijoitusrahaston varoja voitaisiin ohjata pien- ja keski-suureen teollisuuteen. Toisaalta halutaan vähentää sijoittajan riskejä, joten sijoitusrahaston varoja tuskin ohjattaisiin yrityksiin, joiden voiton tuotto on epävarmaa ja jotka kamppailevat suu-

rissa rahoitusvaikeuksissa. Laissa onkin selkeä rajoitus, miten paljon varoja voidaan ohjata ei pörssissä tai vastaavalla tavalla noteerattuihin kohteisiin. On melko varmaa, että pienet rahoitusvaikeuksissa kamppailevat yritykset eivät tästä laista hyötyisi.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan on tarkoitus saada sijoitusrahaston kautta tapahtuva arvopaperisäästäminen samaan asemaan kuin muukin osakesäästäminen. Kun mielestämme yleensä osakkeista saatavan voiton tulisi olla verotettavaa tuloa, olisi myös sijoitusrahastolain kanalta ostettavien osakkeiden voitot saatava veronalaiseksi.

Lisäksi on syytä todeta, että hallituksen esityksen mukaan sijoitusrahastoon voitaisiin jättää puolet voitoista jakamatta, minkä osuuden sijoitusrahastoon sijoittaja saisi myydessään osuutensa. Tämä tulo olisi myyntivoiton verotuksen alaista. Kun myyntivoiton verotus on kovin lievää, jäisi tässä lakiin porsaan mentävä veroreikä.

Edellä olevaan viitaten olemme sitä mieltä,

että hallituksen esitys sijoitusrahastolaisiksi olisi hylättävä.

Helsingissä 27 päivänä tammikuuta 1987

Irma Rosnell

Osmo Vepsäläinen

Niilo Koskenniemi

